23/01/2023

Παναγία Χρυσοαιματούσα: Έργα πνοής στον εμβληματικό ναό της Πάφου, την ανέγερση του οποίου είχε χρηματοδοτήσει η πριγκίπισσα της Τύρας, Ζήνα

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου

Έργα πνοής υλοποιήθηκαν στο προαύλιο του ιστορικού ναού της Παναγίας Χρυσοαιματούσας στην Χλώρακα της Πάφου καθώς άλλαξε όψη ο περιβάλλοντας χώρος και η πλατεία που φιλοξενούνται ανδριάντες των ηρώων της Κύπρου.

Πριν από λίγες μέρες και ειδικότερα στις 20 Ιανουαρίου 2023 ο **Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ.κ. Γεώργιος** και ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. **Νίκος Αναστασιάδης** επισκέφθηκαν την ευρύτερη περιοχή. Ο κ. **Αναστασιάδης** εγκαινίασε τα έργα που υλοποιήθηκαν στην Κοινότητα της Χλώρακας. Στο επίκεντρο αυτών βρίσκεται η πλατεία και ο εξωραϊσμός του περιβάλλοντος χώρου της ιστορικής Εκκλησίας της **Παναγίας Χρυσαιματούσας,** της εκκλησίας ο οποίος μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1953 αποκαταστάθηκε με την

καταλυτική συμβολή της μοναδικής πριγκίπισσας της Κύπρου, της **Ζήνα Κάνθερ Ντε Τύρας**.

Στη **Χλώρακα,** η οποία είναι η μεγαλύτερη κοινότητα της Πάφου σε πληθυσμό διαμένουν περίπου 7000 κάτοικοι. Είναι γνωστή για τον **Άγιο Γεώργιο,** την προστατευόμενη εκκλησία Παναγίας του 12ου αιώνα και το εξωκκλήσι **Αγίου Νικολάου** δίπλα από το κοινοτικό γήπεδο.

Η οικοδόμηση του ναού

Ο ναός χτίσθηκε το 1928 δίπλα από την εκκλησία της **Παναγίας Χρυσελεούσας**. Η θαυματουργη εικόνα της **Παναγίας της Οδηγήτρας** που κοσμεί σήμερα το εικονοστάσι ήταν στην παλιά εκκλησία της Χρυσελεούσας, του 12ου αιώνα. Ο ναός κτίστηκε το 1928 επί μητροπολίτου Ιακώβου. Ο ρυθμός της είναι βυζαντινός σταυροειδής με τρούλο. Αρχιτέκτονας ήταν ο **Θ. Φωτιάδης** και εργολάβος ο Μιχαήλ Γεωργίου. Οι κτίστες ήταν από τη Γεροσκήπου και τη Χλώρακα.

Ο σεισμός του 1953 και η ανοικοδόμηση του ναού

Ο μεγάλος σεισμός του 1953, που έπληξε κυρίως την Πάφο άφησε πίσω του νεκρούς και ερείπια. Η μισή περίπου εκκλησία είχε γκρεμιστεί, ενώ η υπόλοιπη ήταν ετοιμόρροπη. Για να ανοικοδομηθεί, έπρεπε να κατεδαφιστεί ολόκληρη. Λίγες μέρες όμως, πριν ξεκινήσουν οι εργασίες έπεσε και το ετοιμόρροπο τμήμα, χωρίς να υπάρξουν θύματα.
Μετά το σεισμό, η κυβέρνηση έδωσε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή το ποσό των τριών χιλιάδων λιρών για την ανοικοδόμηση του ναού. Επιτροπή ανέλαβε να διενεργήσει έρανο σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου για την υλοποίηση του έργου. Ο εργολάβος που ανέλαβε την ανοικοδόμηση της εκκλησίας ήταν ο Αντώνης Θεοχάρους (Άντωνος).

Η ευεργέτιδα πριγκίπισσα Ζήνα Κάνθερ Ντε Τύρας

Σημαντική χρηματική βοήθεια της τάξης των 450 λιρών προσέφερε η πριγκίπισσα **Ζήνα Κάνθερ Ντε Τύρας**, η μοναδική πριγκίπισσα της Κύπρου.

Το τέμπλο του ναού

Το πρώτο τέμπλο της εκκλησίας ήταν κατασκευασμένο από μωσαϊκό και πριν περίπου από 10 χρόνια αντικαταστάθηκε από ένα ξύλινο σκαλιστό τέμπλο. Υπάρχουν δεκατέσσερις φορητές εικόνες και πάνω απ’ αυτές υπάρχει μια στενότερη ζώνη, αποτελούμενη από εικοσιοκτώ μικρογραφίες. Οι εικόνες της Παναγίας της Οδηγήτριας και του Ιωάννη του Θεολόγου τυγχάνουν αρχαιολογικής αξίας και παλαιότερα βρίσκονταν στη μεσαιωνική εκκλησία της **Παναγίας της Ελεούσας.**

Κάτω από την εικόνα της **Παναγίας** υπάρχει η εξής αφιέρωση: Μνήσθητι Δέσποινα του δούλου σου Λοϊζί και της συμβίας αυτού, έτει Χριστού Α Ψ Ο Η (1778). Μέσα στο ιερό υπάρχει πάντοτε πίσω από την εικόνα της **Παναγίας** αναρτημένη μια κόκκινη κορδέλα, γνωστή ως ζώνη της **Παναγίας της Χρυσοαιματούσας,** η οποία σταματάει τις αιμορραγίες. Αυτή τη ζώνη, ζώνεται όποια γυναίκα αιμορραγεί και οφείλει να στείλει πίσω στην εκκλησία άλλη ζώνη καινούργια.

Η πριγκίπισσα της Τύρας

Η **Θεογνωσία "Ζήνα" Κάνθερ** ήταν Κυπρία φιλάνθρωπος κι ευεργέτης της Κύπρου με συμμετοχή στον απελευθερωτικό αγώνα από τους Βρετανούς. Είχε την Κυπριακή και Αμερικάνικη, λόγω του συζύγου της, υπηκοότητα, και κατείχε τον τίτλο ευγενείας της **πριγκίπισσας της Τύρας**.

Διατηρούσε στενή φιλία με τον **Γεώργιο Γρίβα** και χρηματοδοτούσε το ίδρυμα του στην Αθήνα, αλλά αναφέρεται και η συμμετοχή της με χρήματα στην ΕΟΚΑ Β΄. Το 1967 έπειτα από πνευματική υιοθεσία από τον **Πρίγκιπα Παύλο Παλαιολόγο-Κριβέ** απέκτησε τον τίτλο της **Πριγκίπισσας ντε Τύρας**.

Είχε μεγάλη φιλανθρωπική δράση, κατασκεύασε σχολεία, εκκλησίες, κατασκεύασε το Μουσείο του πλοιαρίου **Άγιος Νικόλαος** και διέσωσε το πλοιάριο **Άγιος Νικόλαος,** χρηματοδότησε πολλά ιδρύματα, χωριά, δήμους, και φτωχές οικογένειες. Ήταν ιδιοκτήτρια του σινεμά Ζήνα, απεβίωσε το 2012 στην **Λευκωσία**

. Έχει τιμηθεί με τον Μεγαλόσταυρο του Αποστόλου και Ευαγγελιστή Μάρκου από το **Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής** το 1964, με τον τίτλο του Ιππότη του Αγίου Διονυσίου Ζακύνθου και τον τίτλο της γενικής γραμματέας του Τάγματος του **Αγίου Κωνσταντίνου.**

Πλατεία γεμάτη ιστορία

Στην πλατεία της **Χλώρακα** υπάρχει η προτομή του λοχαγού **Γεώργιου Αζίνα** ο οποίος σκοτώθηκε σε ηλικία 23 ετών την πρωταπριλιά του 1949 στο Γράμμο, κατά τη διάρκεια του εμφύλιου στην Ελλάδα. Τα αποκαλυπτήρια της προτομής έγιναν από τον Εθνάρχη Μακάριο, ο οποίος συνοδευόταν σχεδόν από ολόκληρο το Υπουργικό Συμβούλιο, το Δεκέμβριο του 1963. Επίσης, στην πλατεία υπάρχει ο ανδριάντας του ήρωα της εισβολής **Χριστόδουλου Πολυδώρου**.